

Fleksibel genstart af beskæftigelsesindsatsen

- Lederne har 11 konkrete forslag til at genstarte beskæftigelsesindsatsen

Corona-krisen har allerede nu betydet en stor stigning i ledigheden, selv om hjælpepakkerne har medvirket til, at mange har kunnet fastholde deres arbejde og dermed ikke er blevet ledige. Siden 9. marts er ledigheden steget med cirka 50.000 personer, og den må forventes at stige yderligere de kommende måneder.

Beskæftigelsesindsatsen har været suspenderet i tre måneder. Det er helt afgørende, at beskæftigelsesindsatsen genstartes nu, så vi undgår, at jobparate ledige uanset alder, køn, uddannelse og herkomst kommer for langt væk fra arbejdsmarkedet og dermed bliver mindre parate til at tage et job. Genstarten vil også gavne indsatsen for at sikre, at virksomhedsledere kan få besat ledige stillinger hurtigt under genåbningen af dansk økonomi.

I forbindelse med genstarten af beskæftigelsesindsatsen er det nødvendigt med en større fleksibilitet i indsatsen med det formål, at flest muligt ledige hurtigst muligt igen får fodfæste på arbejdsmarkedet i en periode, hvor konjunkturerne og dansk erhvervsliv fortsat vil være præget af corona-krisen.

Lederne har på den baggrund følgende 11 forslag til en fleksibel genstart af beskæftigelsesindsatsen.

1. Alle nyledige skal mødes som jobparate

Med den betydelige stigning i antallet af jobparate ledige er det helt afgørende, at alle nyledige – det gælder særligt modtagere af kontanthjælpsydelse – mødes som jobparate og ikke indplaceres som aktivitetsparate eller lignende. Det gælder uanset alder, køn, uddannelsesbaggrund eller herkomst.

Begrundelse

Corona-krisen må ikke føre til, at andelen af jobparate ledige reduceres. Det vil på både kort og lang sigt betyde, at den reelle arbejdsstyrke mindskes, hvilket vil være skadeligt både for dansk økonomi og erhvervslivet.

2. Karensperioden ved private løntilskudsansættelser for nyuddannede og seniorer nedsættes

Private løntilskudsansættelser har den højeste ordinære jobeffekt. Det er dog et krav fra EU, at man skal have været ledig i mindst 6 måneder for at kunne få tilbudt en privat løntilskudsansættelse.

Det foreslås, at regeringen søger om dispensation herfor i EU for nyuddannede og ledige på 60 år eller mere, således at karensperioden for disse grupper nedsættes fra 6 måneder til 3 måneder i en overgangsperiode på op til 1 år.

Begrundelse

Nyuddannede og seniorer har højere risiko for at blive langtidsledige. Der er derfor behov for, at disse grupper efter en kortere ledighedsperiode får mulighed for at få tilbud om private løntilskudsansættelser.

3. Varigheden i virksomhedspraktik forlænges

Tilbud om virksomhedspraktik for forsikrede ledige og jobparate kontakthjælpsmodtagere forlænges i en overgangsperiode på op til 1 år fra 4 uger til 8 uger gældende alle forsikrede og jobparate ledige.

For nyuddannede samt for forsikrede og jobparate ledige på 60 år eller mere indføres en mulighed for op til 13 ugers virksomhedspraktik i en overgangsperiode på op til et år.

Begrundelse

I en længere opstartsperiode vil de fleste virksomheder fortsat være hårdt ramt af krisen. Derfor vil højst 4 ugers virksomhedspraktik i mange tilfælde ikke være tilstrækkeligt til, at praktikken fører til et job eller bringer den ledige tættere på arbejdsmarkedet.

Nyuddannede, der træder ud på arbejdsmarkedet for første gang, kan have behov for endnu længere perioder i virksomhedspraktik for at opnå fodfæste på arbejdsmarkedet. Det samme gør sig gældende for ledige seniorer, som måske bliver ledige for første gang efter et langt arbejdsliv.

4. Jobkvalificeringsordningen forbedres

Mulighederne for at få tilskud til opkvalificering i forbindelse med en konkret ordinær ansættelse forbedres for forsikrede ledige og jobparate kontakthjælpsmodtagere i en overgangsperiode på op til 1 år.

Det nuværende krav om 12 måneders forudgående ledighed nedsættes til 6 måneders ledighed for alle ledige. For personer, der har særlig risiko for langtidsledighed samt for forsikrede og jobparate ledige på 60 år eller mere, nedsættes kravet fra 6 måneders ledighed til 3 måneders ledighed.

Begrundelse

Jobkvalificeringsordningen er en af mest jobrettede opkvalificeringsmuligheder i beskæftigelsesindsatsen. I en tid, hvor flere ledige risikerer langtidsledighed, og virksomhederne er pressede på økonomien, er der behov for at forbedre ordningen, således at ledighedskravet lempes. Det gælder særligt for ledige, der risikerer langtidsledighed samt seniorer. Samtidig vil det betyde en styrkelse af mulighederne for brancheskift målrettet områder med rekrutteringsproblemer.

5. Forbedring af voksenlærlingeordningen for faglærte ledige

Faglærte ledige skal have mulighed for at blive omfattet af tilskud efter voksenlærlingeordningen efter 3 måneders ledighed frem for som nu efter 6 måneders ledighed.

Begrundelse

Når det gælder ledige faglærte, er der først mulighed for at få tilskud efter voksenlærlingeordningen, når pågældende har været ledig i 6 måneder, medmindre man har en forældet uddannelse. En fremrykning til efter 3 måneders ledighed vil forbedre mulighederne for, at alle ledige faglærte kan blive omfattet af voksenlærlingeordningen.

6. Styrket opkvalificering af ledige skal være målrettet og må ikke stå i vejen for job

Der bør iværksættes en styrket opkvalificeringsindsats af ledige i forbindelse med genåbningen af Danmark. Det er dog helt afgørende, at den bliver konkret og målrettet de behov, som virksomhederne har, når vi er på den anden side af genåbningen. Det er på nuværende tidspunkt svært at forudsige. Derfor er det vigtigt, at erhvervslivet inddrages.

En styrket opkvalificeringsindsats skal tænkes bredt, når det gælder målgrupperne for en styrket opkvalificeringsindsats. Corona-krisen rammer alle grupper af lønmodtagere i den private sektor og ikke kun kortuddannede.

Jobformidling og jobsøgning skal dog altid have første prioritet. Vejen tilbage til arbejdsmarkedet for de ledige bør desuden ikke alene ske via opkvalificering. Det er vigtigt at fastholde en bredde i indsatsen og de værktøjer, der skal anvendes. En styrket opkvalificeringsindsats må således ikke ske på bekostning af anvendelsen af ansættelse med løntilskud og virksomhedspraktik.

Der har tidligere været uforbrugte midler til opkvalificering af ledige. Senest blev der i november 2019 indgået aftale for i alt 102 mio. kr. blandt forligspartierne bag beskæftigelsesreformen (S, DF, V, RV og K) om seks initiativer, der i 2019 og 2020 skal opkvalificere arbejdsstyrken og sikre virksomhederne adgang til faglært arbejdskraft. Der bør derfor ses nærmere på, om der blandt andet fra den aftale er uforbrugte midler – som følge af corona-krisen – der kan indgå i finansieringen af en styrket opkvalificeringsindsats.

Begrundelse

En styrket opkvalificeringsindsats efter corona-krisen skal være konkret og målrettet behovene på arbejdsmarkedet. For mange ledige er opkvalificering ikke vejen tilbage til arbejdsmarkedet, da det først og fremmest sker ved at få foden inden for hos virksomhederne gennem jobformidling, job med opkvalificering samt løntilskudsansættelser og virksomhedspraktik.

7. Udvid varslingspuljen til at omfatte virksomheder med mindst 10 ansatte

Kravet om, at der kan ydes støtte til jobsøgningskurser eller opkvalificering ved varsling af større afskedigelser nedsættes fra kun at omfatte arbejdssteder med mindst 20 ansatte til at omfatte arbejdssteder med mindst 10 ansatte.

Begrundelse

Corona-krisen rammer bredt også blandt mindre virksomheder. Derfor bør der være mulighed for, at også arbejdssteder med mindst 10 ansatte kan blive omfattet af varslingspuljens muligheder for at få støtte til jobsøgningskurser og opkvalificering.

8. Flere ledige skal have mulighed for at blive iværksættere

Forsikrede ledige skal have mulighed for i 3 måneder at modtage etableringsydelse med et beløb svarende til ens individuelle dagpenge i forbindelse med opstart af selvstændig virksomhed som forsøg i op til 1 år. I de tre måneder er man fritaget for pligten til at stå til rådighed. De tre måneder fradrages i dagpengeperioden. Det er en forudsætning for at kunne modtage etableringsydelse, at man har fået godkendt en forretningsplan. Denne godkendelse skal foretages af et af de etablerede erhvervshuse. Det er et krav, at man har været ledig i 3 måneder, før man kan få etableringsydelse.

Desuden foreslås det at forlænge den periode, hvor man kan få supplerende dagpenge, når man har selvstændig bibeskæftigelse, fra de nuværende 30 uger til 52 uger. Her gælder der dog fortsat en rådighedsforpligtelse.

Begrundelse

Danmark har brug for flere iværksættere – også efter corona-krisen. Derfor bør mulighederne for, at også forsikrede ledige kan starte selvstændig virksomhed, forbedres. En nyere undersøgelse – gennemført i

februar 2020 – blandt medlemmer af Virksom – viser, at 42 pct. af de selvstændige svarer, at genindførelse af etableringsydelse for ledige i tre måneder svarende til dagpengesatsen kan få flere til at blive iværksætter/selvstændig.

En forlængelse af den periode, hvor man kan drive selvstændig bibeskæftigelse med supplerende dagpenge, vil betyde, at man får længere tid til at forberede sig på at gå fra selvstændig som bibeskæftigelse til selvstændig som hovedbeskæftigelse.

9. Etablering af en seniorjobbørs

Der etableres en egentlig seniorjobbørs på Jobnet.dk. Det er i dag muligt på den nationale job- og CV-bank, Jobnet.dk, at angive, at man som jobsøgende søger job "velegnet seniorer og efterlønnere". Der er behov for yderligere synliggørelse og udvikling af funktionerne på internettet for, at de for alvor kan komme til at gøre en forskel. Det skal ske ved etablering af en egentlig seniorjobbørs.

Begrundelse

Også efter corona-krisen er der brug for seniorerne på arbejdsmarkedet. Derfor skal det være lettere for seniorer, som søger efter et job med særlige seniorvilkår, at blive sat i forbindelse med relevante arbejdspladser. Der kan fx være tale om seniorer, som er gået på pension, men savner det sociale fællesskab på en arbejdsplads og derfor ønsker at vende tilbage til arbejdsmarkedet i en stilling på nedsat tid.

10. Ledige seniorer skal have tidlige samtaler i jobcentret og a-kassen med øget fokus på ordinær jobformidling

Ledige på 60 år eller mere skal gennem tidlige samtaler med en håndholdt og individuel jobformidling hjælpes hurtigst muligt i ordinært job.

Begrundelse

Langt de fleste seniorer har gennem et langt arbejdsliv oparbejdet stærke erhvervskompetencer og jobberfaring. Samtaler har stor effekt, når det gælder om at komme tilbage til arbejdsmarkedet, også for seniorer.

11. Ledige seniorer skal have ret til virksomhedsrettet aktivering efter 3 måneders ledighed

Ledige på 60 år eller mere skal senest efter 3 måneders ledighed have ret til et virksomhedsrettet tilbud i en overgangsperiode på op til et år. Efter de gældende regler har ledige seniorer ret til et tilbud senest efter 6 måneder som andre ledige.

Begrundelse

Seniorer har større risiko for langtidsledighed end andre aldersgrupper. Derfor er det nødvendigt at sætte tidligere ind over for ledige seniorer. For mange ledige seniorer er den bedste vej tilbage til arbejdsmarkedet ikke yderligere opkvalificering, men først og fremmest en virksomhedsrettet indsats.

Opfølgning på Lederne's forslag til en genstart af beskæftigelsesindsatsen

Det er vigtigt, at der følges op på effekten af forslagene. Lederne foreslår derfor, at der foretages en evaluering af effekten af forslagene.